

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. december 5.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Kölcsönös elismerés – Pénzbüntetések – Az elismerés és a végrehajtás megtagadásának okai – 2005/214/IB kerethatározat – A kibocsátó tagállam hatóságának a gépjármű-nyilvántartási adatokon alapuló határozata – Az érintett személy büntetésekről és jogorvoslati lehetőségekről való tudomásszerzése – A hatékony bírói jogvédelemhez való jog”

A C-671/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy w Chełmnie (chełmnói kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2018. október 29-én érkezett, 2018. október 16-i határozatával terjesztett elő

a **Centraal Justitiele Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB)**

által indított,

Z. P.,

a **Prokuratura Rejonowa w Chełmnie**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), M. Safjan, L. Bay Larsen és C. Toader bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és L. Noort, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviseletében G. Hesse és J. Schmoll, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

– az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és A. Szymkowska, meghatalmazotti minőségben, tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározat (HL 2005. L 76., 16. o., a továbbiakban: kerethatározat) 7. cikke (2) bekezdése g) pontjának és 20. cikke (3) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB) (a biztonsági és igazságügyi minisztérium központi behajtási hivatala [CJIB], Hollandia, a továbbiakban: központi behajtási hivatal) által Z. P.–vel szemben a közúti közlekedés szabályainak megsértése miatt Hollandiában kiszabott pénzbüntetés Lengyelországban való elismerése és végrehajtása érdekében indított eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A kerethatározat (1), (2), (4) és (5) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:
 - „(1) Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án Tamperében tartott ülésén elfogadta a kölcsönös elismerés elvét, amelynek az Európai Unión belül mind a polgári, mind a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjává kell válnia.
 - (2) A kölcsönös elismerés elvét kell alkalmazni az igazságügyi és közigazgatási hatóságok által kiszabott pénzbüntetésekre, az ilyen büntetéseknek a büntetés kiszabása szerinti tagállamtól eltérő tagállamban való végrehajtásának megkönnyítése érdekében.

[...]

 - (4) E kerethatározatnak a közúti közlekedési szabályok megsértésével kapcsolatban kiszabott pénzbüntetésekre is ki kell terjednie.
 - (5) E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelmet fordít a Szerződés 6. cikkében elismert és az Európai Unió Alapjogi Chartájában [...] megfogalmazott elvekre.”
- 4 A kerethatározat „Fogalommeghatározások” című 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„E kerethatározat alkalmazásában:

 - a) »határozat«: természetes vagy jogi személy által fizetendő pénzbüntetést elrendelő jogerős határozat, amennyiben a határozatot az alábbi hatóságok valamelyike hozta:
 - i. a kibocsátó állam bírósága a kibocsátó állam joga szerinti bűncselekmény tekintetében;

- ii. a kibocsátó állam bíróságától eltérő hatósága, a kibocsátó állam joga szerinti bűncselekmény tekintetében, feltéve, hogy az érintett személynek lehetősége nyílt arra, hogy valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság elbírálja az ügyét;
- iii. a kibocsátó állam bíróságától eltérő hatósága, szabálysértésnek minősülő és ezért a kibocsátó állam nemzeti joga szerint büntetendő cselekmények tekintetében, feltéve, hogy az érintett személynek lehetősége nyílt arra, hogy valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság elbírálja az ügyét;
- iv. valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság, amennyiben a határozatot egy, az iii. pontban említett határozatra vonatkozóan hozták;

b) »pénzbüntetés« az alábbiakra vonatkozó fizetési kötelezettség:

- i. bűncselekmény elkövetése miatt történő elítélés alapján határozatban kiszabott pénzösszeg;

[...]

5 A kerethatározat „Alapvető jogok” című 3. cikke a következőket írja elő:

„E kerethatározatnak nem lehet olyan hatása, amely módosítja a Szerződés 6. cikkében foglalt alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget.”

6 A kerethatározat 5. cikkének (1) bekezdése a következőképpen határozza meg a kerethatározat alkalmazási körét:

„Az alábbi, a kibocsátó államban büntetendő és a kibocsátó állam joga által meghatározott bűncselekmények esetében, e kerethatározat értelmében [helyesen: az e kerethatározatban meghatározott feltételek mellett] és a cselekmény kettős büntethetőségének mérlegelése nélkül, a határozatokat el kell ismerni és végre kell hajtani:

[...]

- olyan magatartás, amely sérti a közúti közlekedés szabályait, beleértve a vezetési- és pihenőidőre, valamint a veszélyes anyagokra vonatkozó rendelkezések megszegését,

[...]

7 A kerethatározat 6. cikke kimondja a következőket:

„A végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatóságai minden további alaki követelmény nélkül elismerik a 4. cikkel összhangban részükre továbbított határozatot, és haladéktalanul megteszik a végrehajtáshoz szükséges valamennyi intézkedést, kivéve, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy dönt, hogy a 7. cikkben az elismerés, illetve a végrehajtás megtagadására vonatkozóan előírt okok valamelyikére hivatkozik.”

8 A kerethatározatnak „Az elismerés és a végrehajtás megtagadásának okai” című 7. cikke a (2) bekezdésének g) pontjában és a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(2) A végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatósága abban az esetben is megtagadhatja a határozat elismerését és végrehajtását, ha megállapítást nyer, hogy:

[...]

g) a 4. cikkben előírt tanúsítvány szerint az érintett személy írásbeli eljárás esetén a kibocsátó állam jogának megfelelően személyesen vagy a nemzeti jog szerint eljárni jogosult képviselője útján nem kapott tájékoztatást az ügyben a jogorvoslathoz való jogáról és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejéről;

[...]

i) a 4. cikkben előírt tanúsítvány szerint az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha a tanúsítvány szerint a kibocsátó állam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

[...]

iii) az érintett személy a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:

– egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot,

vagy

– a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;

[...]

(3) Az (1) bekezdésben és a (2) bekezdés c), g), i) és j) pontjában említett esetekben a határozat elismerésének és végrehajtásának teljes vagy részleges megtagadására vonatkozó döntés meghozatala előtt a végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatósága megfelelő módon konzultál a kibocsátó állam hatáskörrel rendelkező hatóságával, és szükség esetén felkéri, hogy haladéktalanul küldjön meg számára minden szükséges információt.”

9 A kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„Amennyiben a 4. cikkben említett tanúsítvány alapján felmerül annak lehetősége, hogy a Szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek sérültek, a tagállamok ellenezhetik a határozatok elismerését és végrehajtását. A 7. cikk (3) bekezdésében említett eljárást kell alkalmazni.”

A holland jog

10 A Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (a közúti közlekedés bizonyos szabályainak megsértésére irányadó közigazgatási szabályokról szóló törvény, a továbbiakban: a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv) 4. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik, hogy a közigazgatási szankció kiszabására keltezéssel ellátott határozattal kerül sor. E határozatot a kifogásolt magatartás tanúsításától számított négy hónapos határidőn belül közzéteszik a határozatnak az érintett által megjelölt címre való megküldésével. Ha ez nem lehetséges, és a kifogásolt magatartást ismert rendszámmal rendelkező gépjárművel vagy ilyen járműt használva követték el, akkor a közigazgatási szankciót kiszabó határozatot a rendszám birtokosa nevének és címének megismerésétől számított négy hónapon belül – és legkésőbb öt évvel a kifogásolt magatartás tanúsítását követően – közzé kell tenni e határozatnak az említett címre való megküldésével.

11 A közúti közlekedésről szóló törvénykönyv 5. cikkéből az következik, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy a kifogásolt magatartást ismert rendszámmal rendelkező gépjárművel vagy ilyen járműt használva követték el, azonban nem lehetséges a vezető személyének azonnali megállapítása, e

törvénykönyv 31. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek sérelme nélkül a közigazgatási szankciót azon személlyel szemben szabják ki, akinek a neve alatt a nyilvántartás a jármű rendszámát tartalmazta a kifogásolt magatartás tanúsításának időpontjában.

- 12 A közúti közlekedésről szóló törvénykönyv 8. cikke szerint a közigazgatási szankciót kiszabó határozatot hatályon kívül kell helyezni, ha a szóban forgó gépjármű rendszámának birtokosa e határozatot megtámadja, és először is valószínűsíti, hogy e járművet az akarata ellenére egy másik személy használta, és észszerűen elvárható módon nem tudta megakadályozni ezt a használatot, másodszer, üzletszerűen kötött, legfeljebb három hónapra szóló bérleti szerződést mutat be, amely alapján megállapítható, hogy a kifogásolt magatartás tanúsításának időpontjában ki volt az említett jármű bérlője, vagy harmadszor olyan mentő bizonyítékot vagy nyilatkozatot nyújt be, amelyből kitűnik, hogy a kifogásolt magatartás tanúsításának időpontjában már nem ő volt a szóban forgó gépjármű tulajdonosa vagy birtokosa.
- 13 Az Algemeen wet bestuursrecht (a közigazgatási jogról szóló általános törvény) 6:7. cikke kimondja:
„A kifogás vagy fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő hat hét.”
- 14 Az említett törvény 6:8. cikke előírja:
„A határidő a határozat előírt módon történő közzétételét követő napon kezdődik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 A központi behajtási hivatal a Holland Királyság biztonsági és igazságügyi minisztériumának része, amelynek a feladata többek között a közúti közlekedés szabályainak megsértése miatt kiszabott bírságok behajtása.
- 16 A központi behajtási hivatal a 2017. november 9-i határozatában 232 euró összegű pénzbüntetést szabott ki Z. P.-vel szemben a Lengyelországban a neve alatt nyilvántartásba vett jármű vezetője által elkövetett közlekedési szabálysértés miatt. A közúti közlekedésről szóló törvénykönyv 5. cikke szerint az ellenkező bizonyításáig a felelősség azt a személyt terheli, akinek a neve alatt a járművet nyilvántartásba vették.
- 17 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a pénzbüntetést kiszabó 2017. november 9-i határozatot a Z. P. postaládájában való elhelyezés útján kézbesítették, és e határozat a megtámadási jog gyakorlásának határidejeként ugyanezen év december 21-ét jelölte meg. Ez a megtámadási határidő nem az említett határozat tényleges átvételének, hanem ugyanezen határozat meghozatalának időpontjában kezdődött.
- 18 A 2017. november 9-i határozat megtámadás hiányában 2017. december 21-én jogerőre emelkedett.
- 19 A 2018. május 24-i levelében a központi behajtási hivatal a 2017. november 9-i határozat elismerése és végrehajtása iránti kérelemmel fordult a Sąd Rejonowy w Chełmniehez (chełmnói kerületi bíróság, Lengyelország).
- 20 Z. P. a Sąd Rejonowy w Chełmnie (chełmnói kerületi bíróság) előtt arra hivatkozik, hogy a vitatott jogsértés időpontjában a szóban forgó járművet eladta, és erről értesítette a biztosítóját. Ugyanakkor elismeri, hogy nem tájékoztatta a jármű nyilvántartásáért felelős hatóságot. Ezenkívül Z. P. a kérdést előterjesztő bíróság előtt megjegyezte, hogy mind a 2017. november 9-i határozat megküldésének formája, mind e határozat tartalma érthetetlen volt számára, és nem volt tudomása arról, hogy a kézbesített dokumentum hivatalos jellegű volt.

- 21 Mivel Z. P. egyébiránt azt állította, hogy nem tudja meghatározni a 2017. november 9-i határozat kézbesítésének időpontját, a kérdést előterjesztő bíróság a kerethatározat 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban a központi behajtási hivaltól kérte ezen időpont megjelölését. Ez utóbbi azt a választ adta, hogy nem rendelkezik ezzel az információval.
- 22 Ebben az összefüggésben veti fel az előterjesztő bíróság először is azt a kérdést, hogy Z. P.–nek volt-e lehetősége az ügyben bírósághoz fordulni, és következésképpen vannak-e olyan indokok, amelyek lehetővé teszik a 2017. november 9-i határozat végrehajtásának a kerethatározat alapján való megtagadását. E tekintetben e bíróság megállapítja, hogy amennyiben a pert megelőző szakaszban nem biztosítanak megfelelő megtámadási határidőt, az sértheti a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot.
- 23 Az előterjesztő bíróság ezt követően azt a kérdést veti fel, hogy a kerethatározat lehetővé teszi-e a büntetéssel sújtott személyekkel szembeni eltérő bánásmódot attól függően, hogy a büntetés kiszabását eredményező eljárás közigazgatási, szabálysértési vagy büntetőeljárás volt-e.
- 24 Végül a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy a jármű rendszámán és a járműnyilvántartási adatok határokön átnyúló cseréje keretében szerzett információkon alapuló pénzbüntetés összegeyztethető-e azzal az elvvel, amely szerint a lengyel jogban a büntetőjogi felelősség személyhez kötött.
- 25 E körülmények között a Sąd Rejonowy w Chełmnie (chełmnói kerületi bíróság, Lengyelország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [...] kerethatározat [...] 7. cikke (2) bekezdése i) pontjának iii. alpontját és 20. cikkének (3) bekezdését, hogy az feljogosítja a bíróságot a kibocsátó állam bíróságtól eltérő hatósága által hozott határozat végrehajtásának megtagadására, amennyiben az megállapítja, hogy a határozatot a fél bíróság előtti hatékony védekezésre vonatkozó jogát sértő módon kézbesítették?
- 2) Közelebbről, alapulhat-e a megtagadás annak megállapításán, hogy a kézbesítésre és határidőkre vonatkozó, a kibocsátó államban irányadó és a [...] kerethatározat 1. cikke a) pontjának ii. és iii. alpontjában említett határozat megtámadása érdekében elfogadott eljárások betartása ellenére a végrehajtás helye szerinti államban lakóhellyel rendelkező félnek az ügy bíróság elé utalását megelőző eljárás szakaszában nem volt lehetősége jogainak tényleges és hatékony védelmére, mivel nem kapott elegendő időt arra, hogy megfelelő módon válaszoljon a büntetés kiszabásáról szóló értesítésre?
- 3) Függhet-e a [...] kerethatározat 3. cikkének rendelkezései alapján a pénzbüntetés elismerésével érintett személyek számára biztosított jogi védelem attól, hogy a büntetés kiszabását eredményező eljárás közigazgatási, szabálysértési vagy büntetőeljárás volt-e?
- 4) Végre kell-e hajtani a [...] kerethatározatban – többek között annak 3. cikkében – meghatározott célok és elvek értelmében, az olyan, nem igazságügyi hatóságok által, a határozatot kibocsátó állam jogszabályai alapján meghozott határozatot, amely kizárólag a gépjármű-nyilvántartási adatok határokön átnyúló cseréje rendszerének keretében megszerzett információk alapján a közúti közlekedés szabályainak megsértéséért azon személy felelősségét állapítja meg, akinek a nevére a járművet nyilvántartásba vették, anélkül, hogy az ügyben sor került volna bármiféle vizsgálati eljárás lefolytatására, és különösen a jogsértés tényleges elkövetőjének megállapítására?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, a második és a harmadik kérdésről

- 26 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. A Bíróság ezenkívül figyelembe vehet olyan uniós jogi szabályokat, amelyekre a nemzeti bíróság kérdéseiben nem hivatkozott (2018. augusztus 7-i Smith ítélet, C-122/17, EU:C:2018:631, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az első kérdés azon az előfeltevésen alapul, hogy a kerethatározat 7. cikke (2) bekezdése i) pontjának iii. alpontja alkalmazandó az alapügyre. Mindazonáltal a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a jelen esetben az eljárás nem jutott el a bírósági szakaszig, mivel az alapügy kizárólag a közigazgatási hatóság által kiszabott bírság holland ügyészség előtti vitatásának lehetőségére, és nem a bírósághoz fordulás ügyészi határozat meghozatalát követő lehetőségére vonatkozik. Következésképpen, annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, értelmezni kell a kerethatározat 7. cikke (2) bekezdésének g) pontját.
- 28 Együttesen vizsgálendő első, második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy egyrészt a kerethatározat 7. cikke (2) bekezdésének g) pontját és 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben a pénzbüntetést kiszabó határozatot a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályaival összhangban a jogorvoslathoz való jog és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejének megjelölésével kézbesítették, a végrehajtó tagállam hatósága megtagadhatja e határozat elismerését és végrehajtását, ha megállapítást nyer, hogy az érintett személy nem kapott elegendő időt e határozat megtámadására, másrészt pedig arra, hogy a szóban forgó pénzbüntetés kiszabására irányuló eljárás közigazgatási jellege befolyásolja-e a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságainak kötelezettségeit.
- 29 Előzetesen rá kell mutatni arra, hogy amint az különösen a kerethatározat 1. és 6. cikkéből, valamint (1) és (2) preambulumbekzdéséből kitűnik, annak célja, hogy hatékony mechanizmust hozzon létre a valamely természetes személlyel vagy valamely jogi személlyel szemben a kerethatározat 5. cikkében felsorolt valamely bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen pénzbüntetést kiszabó határozatok határokon átnyúló elismerésére és végrehajtására (2013. november 14-i Baláz ítélet, C-60/12, EU:C:2013:733, 27. pont).
- 30 Kétségtelen, hogy amennyiben a kerethatározat 4. cikkében említett, a pénzbüntetést kiszabó határozathoz csatolt tanúsítvány alapján felmerül annak lehetősége, hogy az EUSZ 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek sérültek, a végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatóságai megtagadhatják az ilyen határozat elismerését és végrehajtását a kerethatározat 7. cikke (1) és (2) bekezdésében az elismerés és a végrehajtás megtagadására vonatkozóan felsorolt okok valamelyikének fennállása esetén, valamint a kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdése alapján (2013. november 14-i Baláz ítélet, C-60/12, EU:C:2013:733, 28. pont).
- 31 Tekintettel arra, hogy a kerethatározat rendszerének alapjául szolgáló kölcsönös elismerés elve a kerethatározat 6. cikke értelmében magában foglalja azt, hogy a tagállamok főszabály szerint minden további alaki követelmény nélkül kötelesek elismerni valamely, a kerethatározat 4. cikkének megfelelően továbbított pénzbüntetést kiszabó határozatot, és haladéktalanul meg kell tenniük a végrehajtáshoz szükséges valamennyi intézkedést, az ilyen határozat elismerése vagy végrehajtása megtagadására vonatkozóan előírt okokat megszorítóan kell értelmezni (2013. november 14-i Baláz ítélet, C-60/12, EU:C:2013:733, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 32 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy 2018. május 24-én a központi behajtási hivatal kérelemmel fordult az előterjesztő bírósághoz a Z. P.-vel szemben a közúti közlekedés szabályait sértő magatartás miatt pénzbüntetést kiszabó határozat elismerése és végrehajtása érdekében. E kérelem a kerethatározat 4. cikkének megfelelően tartalmazta a lengyel nyelven kiállított tanúsítványt, valamint a pénzbüntetést kiszabó határozatot. E tanúsítvány megjelölte, hogy a kerethatározat 1. cikke a) pontjának iii. alpontjában előírtaknak megfelelően az érintett személynek, Z. P.-nek lehetősége volt arra, hogy az ügyben valamely büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bírósághoz forduljon.
- 33 Ebben az összefüggésben, amint az a jelen ítélet 31. pontjából kitűnik, a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága főszabály szerint köteles elismerni és végrehajtani a továbbított határozatot, és az általános szabálytól való eltérésként csak az elismerés vagy a végrehajtás megtagadásának a kerethatározatban kifejezetten előírt okainak fennállása esetén tagadhatja meg az elismerést és a végrehajtást.
- 34 Ami először is a pénzbüntetést kiszabó határozat elismerése és végrehajtása megtagadásának a kerethatározat 7. cikke (2) bekezdése g) pontjában előírt okát illeti, az arra az esetre vonatkozik, amikor az érintett személyt nem tájékoztatták „a kibocsátó állam jogának megfelelően” a jogorvoslathoz való jogáról és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejéről.
- 35 Az uniós jogalkotó így a tagállamok jogszabályaira utalva a tagállamokra bízta annak eldöntését, hogy milyen módon kell tájékoztatni az érintettet a jogorvoslathoz való jogáról és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejéről, valamint az ilyen határidő kezdő időpontjáról, feltéve, hogy a kézbesítésre ténylegesen sor kerül, és biztosított a védelemhez való jog gyakorlása (lásd analógia útján: 2017. március 22-i Tranca és társai ítélet, C-124/16, C-188/16 és C-213/16, EU:C:2017:228, 42. pont).
- 36 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy a Z. P.-vel szemben pénzbüntetést kiszabó 2017. november 9-i határozatot a holland jogszabályoknak megfelelően kézbesítették, és hogy az említett határozat tájékoztatta Z. P.-t a jogorvoslathoz való jogáról, amely jogorvoslatot legkésőbb ugyanezen év december 21-ig kellett benyújtani.
- 37 Rá kell mutatni arra, hogy a kerethatározat 3. cikkével összhangban a kerethatározatnak nem lehet olyan hatása, amely módosítja az EUSZ 6. cikkben foglalt alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget, és ezért a kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdése azt is előírja, hogy a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága a pénzbüntetést kiszabó határozat elismerését és végrehajtását a Szerződés 6. cikkében meghatározott alapvető jogok vagy alapvető jogelvek megsértése esetén is megtagadhatja.
- 38 E tekintetben a jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet rögzít a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. és 13. cikke, és amelyet jelenleg az Alapjogi Charta 47. cikke is megerősít (2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 35. pont).
- 39 Márpedig a hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartásából fakad az a követelmény, hogy biztosítani kell a határozatok valódi és tényleges átadását, vagyis az érintett személynek való kézbesítését, valamint elegendő időt kell hagyni e határozatok megtámadására és e megtámadás előkészítésére (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 26-i PPG és SNF kontra ECHA ítélet, C-625/11 P, EU:C:2013:594, 35. pont; 2017. március 2-i Henderson ítélet, C-354/15, EU:C:2017:157, 72. pont).

- 40 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az olyan hathetes határidő, mint amely az alapügy tárgyát képezi, elegendő ahhoz, hogy az érintett személy dönthessen a pénzbüntetést kiszabó határozat esetleges megtámadásáról.
- 41 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kétségtelenül kitűnik, hogy a jelen ügyben – mivel a kézbesítés a címzett postaládájában való elhelyezés útján történt – kételyek merültek fel a 2017. november 9-i határozat kézbesítésének pontos időpontját és így azon határidő kezdő időpontját illetően, amelyen belül a címzett a vele szemben hozott határozatot megtámadhatta.
- 42 Mindazonáltal az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben semmi nem utal arra, hogy az alapügyben Z. P. nem rendelkezett elegendő idővel a védekezésének előkészítésére, és mindenestre a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a jelen ügy körülményeire tekintettel megvizsgálja, hogy az érintett személy ténylegesen megismerhette-e a vele szemben pénzbüntetést kiszabó határozatot, és elegendő idővel rendelkezett-e a védekezésének előkészítésére.
- 43 Amennyiben igen, a kerethatározat rendszerének alapjául szolgáló kölcsönös elismerés elvével összhangban – amint az a jelen ítélet 31. pontjából kitűnik – a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága minden további alaki követelmény nélkül köteles elismerni a kerethatározat 4. cikkének megfelelően továbbított, pénzbüntetést kiszabó határozatot, és e hatóságnak haladéktalanul meg kell tennie a végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést.
- 44 Ezzel szemben, ha a rendelkezésre álló információkra tekintettel a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának megállapítása szerint a kerethatározat 4. cikkében előírt tanúsítvány arra enged következtetni, hogy megsérthették az alapvető jogokat vagy az alapvető jogelveket, e hatóság ellenezheti a továbbított határozat elismerését és végrehajtását. Ezt megelőzően a kerethatározat 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban fel kell kérnie a kibocsátó tagállam hatóságát, hogy küldjön meg számára minden szükséges információt.
- 45 A kerethatározat hatékony érvényesülésének és különösen az alapvető jogok tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a kibocsátó tagállam hatósága köteles ezeket az információkat megadni (lásd analógia útján: 2018. július 25-i Generalstaatsanwaltschaft [Fogvatartási körülmények Magyarországon] ítélet, C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 64. pont).
- 46 Másodszor, azon kérdést illetően, hogy a pénzbüntetés kiszabására irányuló eljárás közigazgatási jellege befolyásolja-e a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságainak kötelezettségeit, rá kell mutatni arra, hogy a kerethatározat (2) preambulumbekkezdése szerint a kerethatározat célja, hogy a kölcsönös elismerés elvét az igazságügyi hatóságok és a közigazgatási hatóságok által kiszabott pénzbüntetésekre egyaránt alkalmazza.
- 47 A kerethatározat 1. cikkéből így kitűnik, hogy pénzbüntetést kiszabó határozatot nemcsak a kibocsátó tagállam bírósága hozhat a kibocsátó tagállam joga szerinti bűncselekmény tekintetében, hanem a kibocsátó tagállam bíróságától eltérő hatósága is bűncselekmény vagy szabálysértésnek minősülő és ezért a kibocsátó állam nemzeti joga szerint büntetendő cselekmények tekintetében, feltéve, hogy az érintett személynek mindkét esetben lehetősége nyílt arra, hogy valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság elbírálja az ügyét.
- 48 Ráadásul a kerethatározat 5. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a kerethatározatot a „közúti közlekedés szabályait [sértő magatartással]” összefüggő szabálysértések miatt kiszabott pénzbüntetésekre is alkalmazni kell, amelyekkel kapcsolatban a Bíróságnak egyébiránt már alkalma volt kimondani, hogy azokat nem kezelik egységesen a különböző tagállamokban, mivel egyes tagállamok szabálysértésnek, míg mások bűncselekménynek tekintik azokat (2013. november 14-i Baláz ítélet, C-60/12, EU:C:2013:733, 34. és 46. pont).

- 49 Következésképpen az, hogy az alapügyben szóban forgó büntetés közigazgatási jellegű, nem befolyásolja a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaira háruló kötelezettségeket.
- 50 E megfontolásokra tekintettel az első, a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kerethatározat 7. cikke (2) bekezdésének g) pontját és 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a pénzbüntetést kiszabó határozatot a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályaival összhangban a jogorvoslathoz való jog és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejének megjelölésével kézbesítették, a végrehajtó tagállam hatósága nem tagadhatja meg e határozat elismerését és végrehajtását, feltéve hogy az érintett személy elegendő időt kapott e határozat megtámadására, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, és e tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a szóban forgó pénzbüntetést kiszabására irányuló eljárás közigazgatási jellegű.

A negyedik kérdéstről

- 51 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága megtagadhatja a közlekedési szabálysértés miatt pénzbüntetést kiszabó határozat elismerését és végrehajtását, ha e büntetést a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályai szerinti, felelősséggel kapcsolatos vélelem alapján azon személlyel szemben szabták ki, akinek a neve alatt a szóban forgó jármű a nyilvántartásban szerepel.
- 52 A jelen esetben a holland jogrendben a közúti közlekedésről szóló törvénykönyv 5. cikkéből az következik, hogy amennyiben a szabálysértést ismert rendszámmal rendelkező gépjárművel követték el, azonban nem lehetséges az e járművet vezető személy azonnali megállapítása, a közigazgatási szankciót azon személlyel szemben szabják ki, akinek a neve alatt a nyilvántartás e rendszámot tartalmazta a kifogsolt magatartás tanúsításának időpontjában.
- 53 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy e rendelkezés összeegyeztethető-e az ártatlanság vélelmének az Alapjogi Charta 48. cikkében szereplő elvével, amely az EJEE 6. cikke (2) bekezdésének felel meg.
- 54 E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 6. cikke (2) bekezdésére vonatkozó ítélezési gyakorlatából kitűnik – amely ítélezési gyakorlatot az Alapjogi Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében e Charta 48. cikkének értelmezésekor figyelembe kell venni –, hogy a bűncselekmény elkövetésével vádolt valamennyi személy ártatlanság vélelméhez való joga, illetve azon joga, hogy a vele szemben megfogalmazott állítások bizonyításának terhe a vádra háruljon, nem abszolút jellegű, mivel valamennyi jogrendszer ismer olyan ténybeli vagy jogi vélelmeket, amelyek alkalmazása elé az EJEE főszabály szerint nem hárít akadályt, és a tagállamok mindössze e vélelmek észszerű keretek közé szorítására kötelesek, figyelembe véve a kockázat súlyosságát, és biztosítva a védelemhez való jogot (EJEB, 2004. október 19., Falk kontra Hollandia ítélet, CE:ECHR:2004:1019DEC006627301).
- 55 Az említett ítéletben az Emberi Jogok Európai Bírósága úgy ítélte meg, hogy a közúti közlekedésről szóló holland törvénykönyv 5. cikke összeegyeztethető az ártatlanság vélelmével, amennyiben az a személy, akivel szemben e cikk alapján bírságot szabnak ki, a vele szemben bírságot kiszabó határozatot a kérdés elbírálására korlátlan hatáskörrel rendelkező bíróság előtt vitathatja, és egy ilyen eljárás keretében az érintett személyt nem fosztják meg valamennyi védekezési jogalaptól, mivel a közúti közlekedésről szóló törvény 8. cikkére alapított érveket hozhat fel.
- 56 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a közúti közlekedésről szóló holland törvénykönyv 8. cikke szerint a közigazgatási szankciót kiszabó határozatot hatályon kívül kell helyezni, ha a szóban forgó gépjármű rendszámának birtokosa bizonyítja többek között azt, hogy e

járművet az akarata ellenére harmadik személy használta, és észszerűen elvárható módon nem tudta megakadályozni ezt a használatot, vagy azt igazoló tanúsítványt mutat be, hogy a kifogásolt magatartás tanúsításának időpontjában nem ő volt az említett jármű tulajdonosa vagy birtokosa.

- 57 Mivel a közúti közlekedésről szóló holland törvénykönyvben előírt, a felelősséggel kapcsolatos vélelem megdönthető, és mivel megállapítást nyert, hogy Z. P. a holland jogban hivatkozhatott olyan jogalapra, amely alapján az alapügyben szóban forgó pénzbüntetést kiszabó határozat hatályon kívül helyezését kérhette, e törvénykönyv 5. cikke nem képezheti akadályát e határozat elismerésének és végrehajtásának.
- 58 E megfontolásokra tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága nem tagadhatja meg a közlekedési szabálysértés miatt pénzbüntetést kiszabó határozat elismerését és végrehajtását, ha e büntetést a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályai szerinti, felelősséggel kapcsolatos vélelem alapján azon személlyel szemben szabták ki, akinek a neve alatt a szóban forgó jármű a nyilvántartásban szerepel, feltéve, hogy e vélelem megdönthető.

A költségekről

- 59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározat 7. cikke (2) bekezdésének g) pontját és 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a pénzbüntetést kiszabó határozatot a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályaival összhangban a jogorvoslathoz való jog és az ilyen jogorvoslati lehetőség határidejének megjelölésével kézbesítették, a végrehajtó tagállam hatósága nem tagadhatja meg e határozat elismerését és végrehajtását, feltéve hogy az érintett személy elegendő időt kapott e határozat megtámadására, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, és e tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a szóban forgó pénzbüntetés kiszabására irányuló eljárás közigazgatási jellegű.
- 2) A 2009/299 kerethatározattal módosított, 2005/214 kerethatározat 20. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága nem tagadhatja meg a közlekedési szabálysértés miatt pénzbüntetést kiszabó határozat elismerését és végrehajtását, ha e büntetést a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályai szerinti, felelősséggel kapcsolatos vélelem alapján azon személlyel szemben szabták ki, akinek a neve alatt a szóban forgó jármű a nyilvántartásban szerepel, feltéve, hogy e vélelem megdönthető.

Aláírások